



**Antti Leppänen, Vastinki**

**Asiamies ja prosessiosoite:**

geologi Antti Peronius, Inari /Lapin Kullankaivajain Liitto ry

Os.: Mulkujärventie 119, 99800 Ivalo

Puhelin 050 436 2316

Sähköposti: antti.peronius@gmail.com

**ASIA: Antti Leppäsen vastine saamelaiskäräjien valituksen sekä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston antaman lausunnon johdosta valitusasiassa (3281/1/16)**

Korkein hallinto-oikeus (KHO) on kirjeellään 2.11.2016 (diaarin:o 3281/1716) varannut Antti Leppäselle tilaisuuden antaa vastine saamelaiskäräjien valituksen 3.10.2016 ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausunnon (jäljempänä Tukes) 28.10.2016 johdosta. Vastineen antamiselle varattua määräaikaa on sittemmin jatkettu 23.12.2016 saakka.

Saamelaiskäräjien valituskirjelmäksi nimetyssä asiakirjassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle (KHO) 3.10.2016 (s. 1-2) vaaditaan ainoastaan Tukesin päätöksiä, mutta ei Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden 1.9.2016 antamaa päätöstä (päättösnumero 16/0255/1) kumottavaksi, minkä johdosta valitusta ei tule ottaa tutkittavaksi korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on 25.5.2015 myöntänyt kaivoslain (621/2011) nojalla Antti Leppäselle (jäljempänä myös hakija) kullanhuuhtontaluvan (lupatunnus HL2012:0058) lupapäätöksestä tarkemmin ilmenevin lupamääräyksin. Lupa on voimassa kolme vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Luvalla on jatkettu valtauksen Kaiv.RN:o 8495 voimassaoloa (ns. jatkolupa). Tukesin päätöksellä on myönnetty lupa jatkaa kullanhuuhtontatoimintaa alueella. Luvan saajalla on ollut hakemushetkellä oikeus harjoittaa hakemuksen kohteena olevalla alueella hakemuksen mukaista toimintaa.

Tukes toteaa päätöksessään 25.5.2015 hakijan osoittaneen, että kaivoslaissa säädetyt edellytykset täyttyvät eikä kaivosviranomaisen selvityksen (pätöksen liite 3) perusteella luvan myöntämiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä.

Hallinto-oikeus on päätöksellään 1.9.2016 (päättösnumero 16/0255/1 ja diaarinumero 00940/15/7203) hylännyt saamelaiskäräjien valituksen katsoen, että

kun otetaan huomioon asian ratkaisuun vaikuttaneet seikat ja selvitykset sekä annetut lupamääräykset, syytä Tukesin päätöksen kumoamiseen saamelaiskäräjien esittämällä perusteilla ei ole. Tukes on laissa säädetyllä tavalla huolehtinut asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla tarpeelliset tiedot ja selvitykset. Tukesin luvan myöntämiselle ei ole kaivoslain 50 §:ssä säädettyä estettä.

On todettava, että Ivalon paliskunta, jonka alueelle luvan mukainen kullanhuuhdonta kohdistuu, ei ole valittanut Tukesin päätöksestä 25.5.2016, eikä paliskunta ole lausunnossaan 6.3.2013 Tukesille vastustanut myöskään luvan myöntämistä.

Tukes on 28.10.2016 antanut lausunnon saamelaiskäräjien valituksen johdosta.

## **ANTTI LEPPÄSEN VASTINE**

### **I Vaatimukset**

Antti Leppänen vaatii, että korkein hallinto-oikeus (KHO)

1) jättää saamelaiskäräjien valituksen 3.10.2016 tutkittavaksi ottamatta; tai toissijaisesti

2) hylkää saamelaiskäräjien valituksen ja siinä esitetyt vaatimukset kokonaisuudessaan; ja

3) pitää joka tapauksessa voimassa Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätöksen 1.9.2016 (16/0255/1) ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston 25.5.2015 myöntämän kullanhuuhdentalupapäätöksen (lupatunnus HL2012:0058); sekä

4) velvoittaa saamelaiskäräjät korvaamaan Leppäsen oikeudenkäyntikulut korkeimman hallinto-oikeuskäsittelyn osalta laillisine korkoineen oheisen laskelman mukaisesti: sekä vielä

5) velvoittaa oheisen laskelman mukaisesti saamelaiskäräjien valituksen hyväksyneet Heikki Palton ja Kalle Variksen yhteisvastuullisesti yhdessä saamelaiskäräjien kanssa korvaamaan Leppäsen oikeudenkäyntikulut laillisine korkoineen siltä osin kuin valituksessa Paltto ja Varis ovat tahallisesti tai huolimattomuudesta aiheuttaneet valituksen laatijana ja hyväksyjänä Leppäselle ylimääräisiä turhia oikeudenkäyntikuluja riippumatta siitä, kuinka oikeudenkäyntikulut tässä asiassa on muutoin korvattava.

## II Perustelut

### 1. Lähtökohtia

Saamelaiskäräjien valituskirjelmäksi nimetyssä asiakirjassa korkeimmalla hallinto-oikeudelle 3.10.2016 (s. 1-2) vaaditaan kumottavaksi ainoastaan Tukesin päätöksiä (HL2012:0033, HL2012:0034 ja HL2012:0058), mutta ei lainkaan vaadita mainittuja Tukesin päätöksiä koskevia Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätöksiä kumottavaksi. Hallinto-oikeuden päätökset ovat näin ollen saaneet lainvoiman, ja tällä perusteella saamelaiskäräjien valitus 3.10.2016 tulee korkeimmassa hallinto-oikeudessa jättää tutkittavaksi ottamatta.

Saamelaiskäräjien valitus ei täytä hallintolainkäyttölain (HLL, 586/1996) 23 §:ssä lainmukaiselle valitukselle säädettyjä edellytyksiä. Hallinto-oikeuden päätöksestä saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen (HLL 9 §), joten Tukesin päätöstä ei voida vaatia kumottavaksi korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Korkeimmalla hallinto-oikeudella ei ole asiassa toimivaltaa tutkia ja kumota hallinto-oikeuden päätöstä sillä perusteella, että valittaja vaatii kumottavaksi vain Tukesin päätöksiä. Valittaja ei ole pannut valitusasiaa asianmukaisesti vireille tuomioistuimessa eikä ole saattanut Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden 1.9.2016 antamaa päätöstä (nro 16/0255/1) oikeudenkäynnin kohteeksi korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Korkein hallinto-oikeus ei voi puuttua asiaan sellaiselta osin, jota valitus ei koske (Mäenpää, Olli (2007): Hallintoprosessioikeus s. 497).

On todettava, että Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätösten liitteenä olevat valitus-osoitukset ovat asianmukaiset, joten saamelaiskäräjät ei ole voineet tällä perusteella jättää hakematta muutosta mm. hallinto-oikeuden päätökseen 1.9.2016 (pätösnumero 16/0255/1). Valitusosoituksesta käy yksiselitteisesti ilmi se, että muutoksenhaun kohteena tulee olla hallinto-oikeuden päätös. Valitusosoituksessa todetaan, että valituskirjelmässä tulee ilmoittaa se päätös, johon haetaan muutosta. Valittaja, saamelaiskäräjät, on ilmoittanut valittavansa Tukesin päätöksistä, ja valitus on siten jätettävä tutkimatta korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Oikeusrauhan (*rechtsfrieden*) mahdollisimman nopeaa palauttamista koskevasta johtavasta oikeusperiaatteesta seuraa, että edellä selostettuja hallintolainkäyttölain säännöksiä ei tule tulkita laajentavasti siten, että saamelaiskäräjillä katsottaisiin, lakeja laajentavasti tulkiten, kuitenkin valittaneen myös hallinto-oikeuden päätöksestä. Asiassa Leppäsellä on lakiin perustuva oikeus lähteä siitä, että kun hallinto-oikeuden päätöstä ei ole asianmukaisesti vaadittu kumottavaksi, se on saanut lainvoiman. Tätä edellyttävät myös perustuslain 21 §:n säännökset oikeusturvasta. Oikeusrauhaa turvataan oikeusturvaa antamalla (ks. lähemmin Virolainen Jyrki (1995): Lainkäyttö s. 80-81).

Hakija lausuu kuitenkin saamelaiskäräjien valituskirjelmäksi nimetystä asiakirjasta muutoin seuraavaa, vaikka ei katsotakaan valitusasian tulleen Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätöstä 1.9.2016 koskevalta osin vireille korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Hakija katsoo, että Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätöksen 1.9.2016 (16/0255/1) kumoamiselle ei ole saamelaiskäräjien kirjelmässä esitetty, vaikka saamelaiskäräjien kirjeessä olisikin vaadittu kumottavaksi myös hallinto-oikeuden päätöstä, asianmukaisia perusteita. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston 25.5.2015 myöntämä kullanhuuhdantalupapäätös (lupatunnus HL2012:0058) tulee pitää myös voimassa, koska kaivoslain malminetsintäluvan myöntämiselle asettamat edellytykset täyttyvät eikä luvan myöntämiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä.

Saamelaiskäräjien kirjelmässä 3.10.2016 korkeimmalle hallinto-oikeudelle on esitetty ainoastaan yleispiirteisesti ja yksilöimättä kullanhuuhdantaluvan mahdollisia haitallisia vaikutuksia saamelaiskulttuurille ja poronhoidolle osana saamelaiskulttuuria. Hallintolain 31 §:n 2 momentin mukaan asianosaisen on esitettävä selvitystä vaatimuksena perusteista, ja asianosaisen on muutoinkin myötävaikutettava vireille panemansa asian selvittämiseen. Saamelaiskäräjien yleisellä tasolla olevat yksilöimättömät ja osin epämääräiset perusteettomat vaatimukset on hylättävä kokonaisuudessaan. Saamelaiskäräjät ei ole ilmoittanut hallintolainkäyttölain 23 §:n 1 momentin tarkoittamalla tavalla asianmukaisesti sekä yksilöiden ja täsmentäen niitä perusteita, joilla muutosta vaaditaan. Kysymys on myös hakijan perusoikeuksista (PL 6, 15 ja 21 §).

Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätöstä 1.9.2016 (pätösnumero 16/0255/1) tai Tukesin päätöstä 25.5.2016 (HL2012:0058) ei, kun otetaan huomioon asian ratkaisuun vaikuttaneet seikat ja selvitykset sekä annetut lupamääräykset, ole syytä saamelaiskäräjien kirjeessä 3.10.2016 esittämillä perusteilla kumota.

Koneellisesti on kaivettu kultaa Ivalojoen alueella jo 1980-luvun alusta lähtien. Näiden n. 30 vuoden aikana ei ole osoitettu mitään suoria tai välillisiä haittoja saamelaisten oikeudelle kieleen tai kulttuuriin taikka poronhoidolle.

### 1.1. Oikeuskäytäntö

Saamelaiskäräjälain (974/1995) 4 §:n tarkoittaman saamelaisten kotiseutualueen osalta voidaan tarkastella laajaa oikeuskäytäntöä kullanhuuhdon mahdollisista vaikutuksista saamelaiskulttuuriin ja poronhoitoon.

Kaivoslain (KaivosL) 50 §:ssä säännellään mm. kullanhuuhdantaluvan myöntämisen esteistä saamelaisten kotiseutualueella, koltta-alueella ja erityisellä poronhoitoalueella. Lain 50 §:n 1 momentin mukaan malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhdantalupaa ei saa myöntää, jos luvan mukainen toiminta:

1) yksin tai yhdessä muiden vastaavien lupien tai alueiden muiden käyttömuotojen kanssa olennaisesti heikentäisi saamelaisten kotiseutualueella edellytyksiä harjoittaa perinteisiä saamelaiselinkeinoja taikka muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria;

2) heikentäisi olennaisesti kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja kolttala-alueella;

3) aiheuttaisi erityisellä poronhoitoalueella huomattavaa haittaa poronhoidolle.

Mm. kullanhuhdontalupa voidaan kuitenkin myöntää edellä mainituista esteistä huolimatta, jos este on mahdollista poistaa lupamääräyksin (KaivosL 50.2 §).

Kaivoslain 38 §:ssä säädetään asian selvittämisestä saamelaisten kotiseutualueella, kolttala-alueella ja erityisellä poronhoitoalueella.

Kaivoslain 38 §:n 1 momentin mukaan Tukesin tulee saamelaisten kotiseutualueella selvittää yhteistyössä saamelaiskäräjien, alueen paliskuntien, alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen tai laitoksen ja hakijan kanssa kullanhuhdontaluvan mukaisesta toiminnasta aiheutuvat vaikutukset saamelaisten oikeudelle alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan sekä harkita haittojen vähentämiseksi ja estämiseksi tarvittavat toimenpiteet. Saman pykälän 3 momentin mukaan lupaviranomaisen tulee erityisellä poronhoitoalueella selvittää yhteistyössä alueella toimivien paliskuntien kanssa luvan mukaisesta toiminnasta aiheutuvat haitat poronhoidolle.

Poronhoitolain (848/1990) 2 §:n 2 momentin mukaan erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulla alueella (ns. erityinen poronhoitoalue) olevaa valtion maata ei saa käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Saman lain 53 §:n mukaan suunnitellessaan valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä, valtion viranomaisten on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa.

Kaivoslain 50 §:ssä tarkoitetun harkinnan on tarkoitettu perustuvan lain 38 §:n mukaisesti tehtyyn selvitykseen. Kaivoslain 38 §:n 1 momentin yhteistyövelvoitetta koskevan säännöksen tarkoituksena on puolestaan mahdollistaa se, että Tukes voi asianmukaisesti arvioida, onko kullanhuhdontaluvan myöntämiselle kaivoslain 50 §:ssä tarkoitettuja esteitä ja onko ne mahdollista poistaa lupamääräyksin. Tukesin velvollisuutena kaivoslupaviranomaisena on osaltaan turvata se, että kaivoslain 38 §:n mukaiselle asian selvittämistä koskevalle yhteistyömenettelylle on asianmukaiset edellytykset. Tämä tarkoittaa muun ohella sitä, että mm. saamelaiskäräjät saa käyttöönsä riittävän aineiston voidakseen arvioida haetun toiminnan vaikutukset saamelaiskulttuurin kannalta (KHO 2014:111).

Toisaalta kullanhuhdontaluvan hakijan on ilman aiheetonta viivytystä voitava saada hakemukseensa Tukesin päätös. Kaivoslain 38 §:n 1 momentissa mainitut tahot, kuten saamelaiskäräjät tai paliskunta, eivät siten voi estää lupa-asian ratkaisemista jäämällä passiivisiksi (KHO 2014:111).

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on lisäksi luparatkaisunsa perusteluissa hallintolain 44 §:n ja 45 §:n huomioon ottaen tuotava esille kaivoslain 38 §:n 1 momentissa tarkoitetun selvityksen merkitys lain 50 §:ssä tarkoitetun lupaharkinnan kannalta (KHO 2014:111).

Korkeimman hallinto-oikeuden (KHO) edellä viitatussa vuosikirjapäätöksestä KHO 2014:111 ilmenevässä oikeustapauksessa oli kysymys siitä, että kullanhuuhtontalupaa koskevissa oikeudenkäyntiasiakirjoista ei tuossa yksittäisessä tapauksessa ilmennyt riittävästi se, että saamelaiskäräjille olisi selvityksen antamista varten toimitettu kaikilta osin selkeä ja kattava aineisto saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana mahdollisesti häiritsevästä alueiden käyttömuodoista hakemuksessa tarkoitettulla alueella ja sen läheisyydessä.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus oli aiemmin em. asiaa (KHO 2014:111) koskevassa harkinnassa antanut aiheettomasti merkitystä saamelaiskäräjien vääntämälle saamelaiskäräjien resurssipulasta johtuvalle tilanteelle katsoen, että tilanne oli kaikille tuolloin uusi, mikä ei enää vastaa nykyistä tilannetta. Saamelaiskäräjille on nyttemmin osoitettu tätä tarkoitusta varten vuosittainen n. 100 000 euron määräinen lisäresurssi valtion budjetissa, ja uusi kaivoslain on ollut voimassa yli 5 vuotta. Asiassa alkaa olla vakiintunut oikeus- ja hallintokäytäntö, mihin nähden saamelaiskäräjien jatkuvat yksilöimättömät sekä yleispiirteisten ja ympäripyöreiden perusteiden perusteella ilman asianmukaisten selvitysten tukea tehtäillut valitukset ovat outoja yhteiskunnan varojen avulla toimivalta julkisyhteisöltä.

KHO katsoi em. päätöksessään KHO 2014:111, että Tukes ei ollut selvittänyt kullanhuuhtontaluvan myöntämiselle saamelaisten kotiseutualueella tuossa yksittäisessä tapauksessa kaivoslain 50 §:ssä asetettuja erityisiä edellytyksiä riittävästi. Tämä ilmeni erityisesti siitä, että kysymyksessä olevan *i)* kullanhuuhtontaluvan, *ii)* muiden lähialueen voimassa olevien lupien ja *iii)* alueiden muiden käyttömuotojen mukaisen toiminnan vaikutuksia saamelaiskulttuurin ylläpitämisen ja kehittämisen kannalta on sen päätöksessä arvioitu liian yleispiirteisesti. Nyttemmin Tukes on liittännyt päätöstensä liitteeksi selvityksen, jossa se asianmukaisesti käsittelee sitä, miten kaivoslain 38 §:n edellyttämä selvitys on hankittu ja miten näin hankittu selvitys on otettu huomioon kaivoslain 50 §:n tarkoittamassa harkinnassa.

Korkein hallinto-oikeus päätöksessä (KHO 2014:111) katsoi, että koneellista kullanhuuhtontalupaa saamelaisten kotiseutualueelle hakeneen A:n lupahakemuksessa ja Tukesin sen johdosta Metsähallitukselta, Lapin ELY-keskukselta ja Inarin kunnalta saamissa lausunnoissa ei tarkasteltu tuossa yksittäisessä tapauksessa riittävän yksityiskohtaisesti kaivoslain 38 ja 50 §:ssä tarkoitettuja seikkoja siten, että Tukes olisi yksinomaan näiden selvitysten perusteella voinut arvioida kullanhuuhtontaluvan myöntämisen edellytyksiä kaivoslain 50 §:n kannalta.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksestä (KHO 2014:111) ilmenevässä oikeustapauksessa merkittävää on se, että saamelaiskäräjät tai paliskunta ei voi passiiviseksi ryhtymällä estää Tukesia ratkaisemasta kaivoslain 50 §:ssä mainittuja lupa-asioita.

KHO korosti hakijan perusoikeutena perustuslain 2 luvussa (PL 21.1 §) turvattua oikeutta saada asiansa käsiteltyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa viranomaisessa. Kaivoslain 38 §:n 1 momentissa

mainitut tahot, kuten saamelaiskäräjät tai paliskunta, eivät siten voi estää lupa-asian ratkaisemista jäämällä passiivisiksi. Esimerkiksi saamelaiskäräjien osallistumisen kannalta merkityksellistä on, onko se saanut käyttöönsä riittävän selkeän ja kattavan aineiston voidakseen arvioida haetun toiminnan vaikutukset saamelaiskulttuurin kannalta.

Vakiintuneeksi katsottavassa oikeuskäytännössä (mm. korkein hallinto-oikeus 274/2015 dnro 3173/1/13) on katsottu, että koneellisesta kullankaivusta ei määrättyissä puitteissa aiheudu haittaa saamelaiskulttuurille ja vaikutukset saamelaisten perinteiselle elinkeinolle, kuten poronhoidolle, kalastukselle, metsästykselle jäävät vähäisiksi ja paikallisiksi.

KHO:n em. päätöksestä (274/2015) ilmenevässä oikeustapauksessa oli kysymys Vaasan hallinto-oikeuden päätökseen 11.9.2013 (nro 13/0248/1) kohdistuvasta valituksesta, joka liittyi Pohjois-Suomen aluehallintoviraston (AVI) lupapäätökseen 5.7.2012 (nro 71/12/1).

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston päätöksen (5.7.2012, nro 71/12/1) tapauksessa kysymys oli Lemmenjoen kansallispuiston alueelle sijoittuvan toiminnasta, jossa kultaa huuhdotaan koneellisesti enintään kolmella kaivuyksiköllä. Yhteen kaivuyksikköön kuuluvat erottelulaite, pumppuyksikkö, vesilinja ja 1–3 kaivinkonetta (ympäripyöriviä, tela-alustaisia, 10–30 tonnia painavia). Yksi yksikkö pystyy optimitilanteessa erottelemaan maata noin 30 m<sup>3</sup> tunnissa. Kaivumäärä on enintään 30 000 kuutiometriä vuodessa. Kaivusvyvydet ovat Jäkäläojassa paikoin huomattavan suuret, jopa 15 m, liite 3 s. 6-7.

Esillä olevaa, ja Tukesin päätöksestä 25.5.2015 (HL201:0058) ilmenevää, koneellista kullanhuuhtontaa on pidettävä vaikutuksiltaan selkeästi lievempänä saamelaiskulttuurin ja poronhoidon kannalta kuin em. korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä (274/2015) esillä ollutta koneellista kullanhuuhtontaa Lemmenjoen kansallispuistossa. Tukesin Leppäselle myöntämän kullanhuuhtontaluvan (HL2012:0058) mukaisessa toiminnassa käsitellään alle 1000 kuutiometriä maa-ainesta vuosittain 15.5.-30.9 välisenä aikana. Vaatimukset nyt esillä olevan Tukesin päätöksen 25.5.2015 (HL2012:0058) kumoamisesta on hylättävä. AVI:n päätöksestä 22.8.2008 (nro 38/08/1, s. 4) ilmenee, että Tukesin päätöksen 25.5.2015 (HL2012:0058) tarkoittamalla kullanhuuhtontapaikalla kaivumäärä on enimmillään 800–900 m<sup>3</sup> kaivukaudessa, joka sisältää myös pintamaan siirrot, saostusaltaiden kaivun ja kultamaan irrotuksen, liite 9. Toiminta on siis todella pientä.

Hakija vetoaa asiassa oikeusohjeena korkeimman hallinto-oikeuden 4.2.2015 antamaan kolmeen saman sisältöiseen päätökseen (taltiot 273, 274 ja 275) ja linjaukseen siitä, mitä on pidettävä sellaisena koneellisena kullankaivuuna saamelaisten kotiseutualueella, jolla ei vielä ole kaivoslain 50 §:n tarkoittamaa estettä poronhoidon ja saamelaiskulttuurin kannalta. Kysymys on vakiintuneesta oikeuskäytännöstä.

Hakija toteaa lisäksi, että myös Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden viimeaikaisessa laajassa oikeuskäytännössä on vakiintuneesti katsottu, että

koneellinen kullankaivuu saamelaisten kotiseutualueella tietyissä puitteissa harjoitettuna ei kaivoslain 50 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohtien tarkoitetussa mielessä olennaisesti heikennä saamelaisten kotiseutualueella edellytyksiä harjoittaa perinteisiä saamelaiselinkeinoja taikka muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria eikä se aiheuta huomattavaa haittaa poronhoidolle (Pohjois-Suomen hallinto-oikeus, esimerkiksi päätökset 1.9.2016 (16/0255/1, diaarinumero 00940/15/7203), 2.9.2016 (16/0256/1, diaarinumero 00888/15/7203), 2.9.2016 (16/0258/1, diaarinumero 00777/15/7203), 2.9.2016 (16/0260/1, diaarinumero 00735/15/7203) ja 2.9.2016 (16/0259/1, diaarinumero 00736/15/7203). Kahdesta ensimmäisestä hallinto-oikeuden päätöksestä ilmenevästä asiasta on nyt valitettu korkeimpaan hallinto-oikeuteen, ja osa hallinto-oikeuden päätöksistä on saanut lainvoiman.

Hallinto-oikeus on katsonut lainvoiman saaneessa päätöksessään 2.9.2016 (16/0260/1, diaarinumero 00735/15/7203), että kaivoslaissa tai kaivostoiminnasta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (391/2012) ei ole tarkemmin säädetty kaivoslain 38 §:n 1 momentissa tarkoitetun yhteistyömenettelyn muodosta tai siihen sisällytettävistä selvityksistä.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden em. päätöksissä on ratkaistu asianmukaisesti saamelaiskäräjien valituksesta myös kaivoslain 38 §:n 1 momenttiin liittyen kysymys siitä, minkälainen menettely täyttää lainkohdan vaatimuksen siitä, että lupaviranomaisen tulee saamelaisten kotiseutualueella selvittää yhteistyössä mm. saamelaiskäräjien ja alueen paliskuntien kanssa kullanhuuhdontaluvan mukaisesta toiminnasta aiheutuvat vaikutukset poronhoidolle ja saamelaisten oikeudelle alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan sekä harkita haittojen vähentämiseksi ja estämiseksi tarvittavat toimenpiteet.

Hallinto-oikeus totesi lainvoimaisessa päätöksessään 2.9.2016 (16/0260/1), että Tukesin velvollisuutena on osaltaan turvata se, että kaivoslain 38 §:n mukaiselle asian selvittämistä koskevalle menettelylle on asianmukaiset edellytykset. Tämä tarkoittaa muun ohella sitä, että saamelaiskäräjät saa käyttöönsä riittävän kattavan aineiston voidakseen arvioida haetun toiminnan vaikutukset saamelaiskulttuurin kannalta.

Kun saamelaiskäräjille oli toimitettu hallinto-oikeuden päätöksestä 2.9.2016 (16/0260/1) ilmenevin tavoin riittävä selvitys, saamelaiskäräjillä on ollut riittävän kattava ja asianmukainen aineisto käytettävissään. Saamelaiskäräjillä on ollut mahdollisuus antaa oma asiantuntija-arvionsa ko. kullanhuuhdontahankkeen vaikutuksista ottaen huomioon myös muiden vastaavien hankkeiden ja alueiden muiden käyttömuotojen vaikutukset saamelaiskulttuuriin ja esittää haittavaikutusten vähentämiseksi tai ehkäisemiseksi tarvittavia toimenpiteitä. Saamelaiskäräjillä oli siten ollut mahdollisuus osallistua kaivoslain 38 §:n yhteistyömenettelyyn, mutta tämän tilaisuuden käyttämättä jättäminen ei estänyt asian ratkaisemista.

Hallinto-oikeus katsoi 2.9.2016 (16/0260/1), että Tukes on luparatkaisunsa perusteluissa ja päätöksen liitteessä 3 hallintolain 44 ja 45 §:ssä säädetyllä tavalla



tuonut asianmukaisesti riittävällä tavalla esille hankkimansa selvityksen merkityksen kaivoslain 50 §:ssä tarkoitetun lupaharkinnan kannalta, liite 4.

Hakija toteaa selostettuun oikeuskäytäntöön nähden, että kaivoslain 38 §:n selvitys- ja yhteistyömenettelyyn ja saman lain 50 §:ssä tarkoitettuun oikeusharkintaan on saavutettu erinomaisen tyydyttävä asiointi koneellista kullanhuuhdonta koskevassa lupamenettelyssä ja lupaharkinnassa. Myös saamelaiskäräjät ja Ivalon paliskunta ovat tyytyneet Pohjois-Suomen edellä selostettuun ja niin lainvoiman saaneeseen päätökseen 2.9.2016 (16/02258/1).

Edellä olevaan nähden voidaan perustellusti katsoa, että a) kun Tukes Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden lainvoimaisesta päätöksestä 2.9.2016 (16/0260/1), johon saamelaiskäräjät ja paliskunta ovat siis tyytyneet, ilmenevällä tavalla toimittaa lupamenettelyn yhteydessä mm. saamelaiskäräjille ja paliskunnalle vähintään kullanhuuhdontalupapäätöksestä (HL2011:0025) ilmenevän tai tämän veroisen riittävän, kattavan ja selkeän selvityksen, on katsottava lähtökohtaisesti aina, että mm. saamelaiskäräjillä ja paliskunnalla on tuolloin ollut mahdollisuus antaa omat asiantuntija-arvionsa kullanhuuhdonthankkeen vaikutuksista ottaen huomioon myös muiden vastaavien hankkeiden ja alueiden muiden käyttömuotojen vaikutukset saamelaiskulttuurille ja poronhoidolle sekä esittää mahdollisten haittavaikutusten vähentämiseksi tai ehkäisemiseksi tarvittavia toimenpiteitä siten kuin kaivoslaki 38 § määrää. Vain asianmukaiset vastasyyt voisivat yksittäistapauksessa johtaa toiseen lopputulokseen. Tässäkin yhteydessä on otettava huomioon hakijan perusoikeudet (PL 6, 15 ja 21 §:t).

Lisäksi on katsottava edellä olevaan nähden, että b) kun Tukes Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden lainvoimaisesta päätöksestä 2.9.2016 (16/0260/1) ilmenevällä tavalla luparatkaisunsa perusteluissa ja päätöksessä hallintolain (434/2003) 44 ja 45 §:ssä säädetyllä tavalla tuo riittävästi esille hankkimansa selvityksen merkityksen kaivoslain 50 §:ssä tarkoitetun lupaharkinnan kannalta, tulee katsoa aina lähtökohtaisesti, että Tukesin menettely täyttää tällöin myös kaivoslain 50 §:n vaatimukset. Vain asianmukaiset vastasyyt voisivat yksittäistapauksessa johtaa toiseen lopputulokseen.

On myös katsottava edellä olevaan nähden, että c) vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kaivoslain mukainen toiminta, mm. kullanhuuhdonta, on sovitettavissa yhteen saamelaisten kotiseutualueella siten, että saamelaisten oikeudet alkuperäiskansana turvataan kaivoslain 1 §:n 4 momentissa tarkoitetulla tavalla. Mm. korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä 4.2.2015 (taltio 274) on katsottu, että koneellisella kullanhuuhdonnalla, jota harjoitetaan vain rajoitettuna aikana vuodesta ja tiukkojen lupamääräysten puitteissa, ei aiheuteta haittaa saamelaiskulttuurille ja vaikutukset saamelaisten perinteiselle elinkeinolle jäävät vähäisiksi ja paikallisiksi. KHO:n on päätöksessään 4.2.2015 (taltio 274) katsottava määritelleen sen tason, jonka mukainen yksittäinen koneellinen kullanhuuhdontoiminta ei vielä, ottaen huomioon myös alueen ja lähialueen muiden vastaavien voimassa olevien lupien mukaisten toimien ja alueen muiden maankäyttömuotojen vaikutukset, loukkaa saamelaisten oikeutta kulttuuriinsa tai haittaa poronhoitoa lainvastaisella tavalla.

Hakija tarkastelee jäljempänä nyt esillä olevan Tukesin lupapäätöksen 25.5.2016 (HL2012:0058) ja esillä olevan Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätöksen 1.9.2016 (16/0255/1) kannalta muun ohella em. seikkoja eli a) kaivoslain 38 §:ssä määriteltyä selvitysvastuuta, b) kaivoslain 50 §:ssä määrättyä lupaharkintaa ja c) yksittäisen koneellisen kullanhuuhtontatoimen vaikutuksia sellaisenaan ottamalla samalla huomioon myös muiden vastaavien voimassa olevien lupien tai alueiden muiden käyttömuotojen vaikutukset saamelaisien oikeuteen kulttuuriinsa ja poronhoidolle.

*1.2. Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden ratkaisu 1.9.2016 (16/0255/1, diaarinumero 00940/15/7203)*

Saamelaiskäräjät oli vaatinut Pohjois-Suomen hallinto-oikeudessa Tukesin päätöstä 25.5.2016 (HL2012:0058) kumottavaksi, koska Tukesin asiaan liittyvät lupamenettely ja lupaharkinta olisivat olleet virheellisiä.

Hallinto-oikeus hylkäsi saamelaiskäräjien valituksen.

Saamelaiskäräjien mukaan Tukes ei olisi selvittänyt kaivoslain 38 §:n edellyttämällä tavalla kullanhuuhtontalupien mukaisesta toiminnasta aiheutuvia vaikutuksia saamelaisien oikeudelle alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Näin ollen Tukesilla ei myöskään olisi ollut asianmukaisia edellytyksiä arvioida sitä, onko hakemusten mukaiselle toiminnalle ollut olemassa kaivoslain 50 §:n mukaisia luvan myöntämisen esteitä. Tukes ei olisi selvittänyt, heikentääkö kullanhuuhtontalupa yksin tai yhdessä muiden vastaavien lupien tai alueiden muiden käyttömuotojen kanssa olennaisesti saamelaisien kotiseutualueella edellytyksiä harjoittaa perinteisiä saamelaiselinkeinoja taikka muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria.

Saamelaiskäräjät on yksilöimättä ja yleispiirteisesti hallinto-oikeudessa esittänyt, että saamelaiskulttuuri perustuu keskeisiltä osin luonnon ja luonnonvarojen ekologisesti kestävään hyödyntämiseen, minkä vuoksi kullanhuuhtonnalla, jolla saattaa olla haitallisia vaikutuksia ympäristöön, olisi merkitystä saamelaiskulttuurin harjoittamismahdollisuuksien kannalta. Saamelaiskäräjien yksilöimättömän väitteen mukaan koneellinen kullankaivu ja siihen liittyvät muut ilmiöt (meteli, lisääntynyt maastoliikenne ja rakentaminen) vaikeuttaisivat perinteiseen saamelaisporonhoitoon kuuluvan laidunkiertojärjestelmän ylläpitämistä pirstomalla ja kaventamalla laidunmaita.

Saamelaiskäräjät kertoi hallinto-oikeudessa useassa Tukesille aiemmin antamissaan muita asioita koskevissa lausunnoissa korostaneen sitä, ettei kullanhuuhtontaluvassa tarkoitettujen toiminnan vaikutuksia voida arvioida tapauskohtaisesti, vaan kuten kaivoslain 38 § edellyttää, on toiminnan vaikutuksia arvioitaessa otettava huomioon kaikki alueella ja sen läheisyydessä voimassa olevat luvat ja hakemukset sekä alueen muut käyttömuodot. Lupia olisi arvioitu saamelaiskäräjien virheellisen käsityksen mukaan yksittäistapauksina, eikä toiminnan kumulatiivisia vaikutuksia olisi otettu huomioon. Hakija toteaa, että saamelaiskäräjien käsitys on lakiin perustumattomana hylättävä, koska mm. kaivoslain 38 §:n mukaan selvitetään ainoastaan luvamukaisen eli yksittäisen

esimerkiksi koneellinen kullanhuuhdontatoiminnan vaikutuksia ottaen toki huomioon myös alueen ja lähialueen muiden vastaavien voimassa olevien lupien mukaisten toimien ja alueen muiden maankäyttömuotojen vaikutukset saamelaisten oikeuteen kulttuuriinsa tai poronhoitoon.

Tukes on lausunnossaan hallinto-oikeudelle vaatinut valituksen hylkäämistä.

Hallinto-oikeuden perusteluiden 1.9.2016 mukaan Tukesin velvollisuutena on osaltaan turvata se, että kaivoslain 38 §:n mukaiselle asian selvittämistä koskevalle menettelylle on asianmukaiset edellytykset. Tämä tarkoittaa muun ohella sitä, että saamelaiskäräjät ja alueen paliskunta saa käyttöönsä riittävän kattavan aineiston voidakseen arvioida haetun toiminnan vaikutukset saamelaiskulttuurin kannalta.

Hallinto-oikeus katsoo päätöksessään 1.9.2016, että Tukes on koonnut ja toimittanut saamelaiskäräjille kullanhuuhdontalupahakemuksen ratkaisemiseksi riittävästi tarvittavaa selvitystä, joten saamelaiskäräjät on saanut käyttöönsä riittävän kattavan aineiston voidakseen arvioida haetun toiminnan vaikutukset saamelaiskulttuurin kannalta. Saamelaiskäräjillä on ollut mahdollisuus antaa oma asiantuntija-arvionsa luvanhakijan kullanhuuhdontahankkeen vaikutuksista ottaen huomioon myös alueen muiden kullanhuuhdontahankkeiden ja muiden alueidenkäyttömuotojen vaikutukset saamelaiskulttuuriin sekä esittää haittavaikutusten vähentämiseksi tai ehkäisemiseksi tarvittavia toimenpiteitä. Saamelaiskäräjillä on siten ollut mahdollisuus osallistua yhteistyömenettelyyn, mutta tämä mahdollisuuden käyttäminen ei estä Tukesia ratkaisemasta lupahakemusta eikä hallinto-oikeutta käsittelemästä valitusasiaa.

Tukes on hallinto-oikeuden mukaan kullanhuuhdontahakemuksen johdosta (HL2012:0058) varannut saamelaiskäräjille kaivoslain 38 §:n mukaisessa tarkoituksessa mahdollisuuden selvittää hakemuksen mukaisesta toiminnasta aiheutuvat vaikutukset saamelaisten oikeudelle alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan sekä harkita haittojen vähentämiseksi ja estämiseksi tarvittavia toimenpiteitä toimittamalla lausuntopyyynnön liitteenä saamelaiskäräjille lupahakemuksen, karttoja lupa-alueesta sekä sen läheisyydessä olevista muista kullan huuhdontalupa-alueista, päätöksen myönnetystä vesitalous- ja ympäristöluvasta sekä yhteenvedon muun muassa alueen muista kullanhuuhdontalupahakemuksista ja alueen muista maankäyttömuodoista.

Hallinto-oikeuden mukaan Tukes on varannut myös Ivalon paliskunnalle kaivoslain 38 §:n mukaisessa tarkoituksessa mahdollisuuden selvittää hakemuksen mukaisesta toiminnasta aiheutuvat haitat poronhoidolle ja sitä kautta saamelaisten oikeudelle alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää kieltään ja kulttuuriaan toimittamalla paliskunnalle riittävän yksityiskohtaisen ja selkeän selvityksen. Todetaan, että Ivalon paliskunta ei lausunnossaan Tukesille ole vastustanut kullanhuuhdontahakemuksen (HL2012:0058) myöntämistä, eikä paliskunta ole tässä asiassa yhtenä keskeisimmistä toimijoista hakenut muutosta hallinto-oikeuden päätökseen 1.9.2016, vaan tyytynyt päätökseen ja siinä esitettyihin järjestelyihin.

Hallinto-oikeus toteaa päätöksessään, että hallintolain 31 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Pykälän 2 momentin mukaan asianosaisen on esitettävä selvitystä vaatimuksensa perusteista. Asianosaisen on muutoinkin myötävaikutettava vireille panemansa asian selvittämiseen. Lain 44 §:n 1 momentin mukaan päätöksestä on käytävä ilmi muun ohella päätöksen perustelut. Lain 45 §:n 1 momentin mukaan päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset.

Hallinto-oikeus katsoo päätöksessään 1.9.2016, että kullanhuuhdontalupahakemuksen (HL2012:0058) ratkaisemiseen vaikuttaneet hallintolain 45 §:n 1 momentissa tarkoitetut seikat ja selvitykset käyvät ilmi Tukesin lupapäätöksestä 25.5.2015 ja päätöksen liitteestä 3 saatavista tiedoista (liite 2).

Hallinto-oikeus korostaa päätöksessään, että kyseessä olevalla alueella on harjoitettu koneellista kullanhuuhdonta jo useamman vuosikymmenen ajan, ja tämän toiminnan vaikutukset saamelaiskulttuuriin ja poronhoitoon olisivat, jos mitään vaikutuksia olisi ollut, selvästi havaittavissa. Saamelaiskäräjät on valituksessaan kuvannut ainoastaan yleispiirteisesti kullanhuuhdonnan haitallisia vaikutuksia saamelaiskulttuuriin ja poronhoitoon.

Hallinto-oikeus viittaa päätöksessään 1.9.2015 myös siihen, että hakemuksen mukaiselle toiminnalle myönnetyssä AVI:n vesitalous- ja ympäristöluvassa (nro 38/08/01, liite 9) on annettu lupamääräyksiä ympäristölle ja vesistölle aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi. Mainitun ympäristöluvan perusteluissa (s. 11) on muun ohella todettu, että lupamääräykset huomioon ottaen toiminta ei aiheuta luvan myöntämisen esteenä olevaa terveyshaittaa, merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maan tai pohjaveden pilaantumista tai kohtuutonta räsitystä naapurituloille. Mainitun vesitalousluvan perusteluissa (s. 11) on muun ohella todettu, että alueen alavirran puoleisessa vesistöissä elää luontainen taimenkanta, jonka kudun suojelemiseksi kaivuaika on AVI:n päätöksessä määrätty päätymään vuosittain 30.9. Kullanhuuhdonnan kiertovesiperiaatteen käytöllä rajoitetaan tehokkaasti hienoaineksen kulkeutumista ja sen aiheuttamia haittoja, liite 9.

Hallinto-oikeus katsoo päätöksessään 1.9.2016 (16/0255/1) edellä mainittuun nähden, että luvan myöntämiselle ei ole kaivoslain 50 §:ssä säädettyä estettä. Kun otetaan huomioon annetut lupamääräykset, Ivalon paliskunnan pinta-ala ja poronhoidon kannalta tärkeiden alueiden sijainti sekä nyt kysymyksessä olevan kullanhuuhdonta-alueen ja sen läheisyydessä olevien ja suunniteltujen muiden kullanhuuhdonta-alueiden pinta-ala ja sijainti, saamelaiskäräjien valituksessaan esittämien yleisluontoisten seikkojen perusteella ei voida katsoa, että hakemuksen mukainen toiminta yksin tai yhdessä muiden vastaavien lupien tai alueiden muiden käyttömuotojen kanssa olennaisesti heikentäisi saamelaisten edellytyksiä harjoittaa perinteisiä saamelaiselinkeinoja tai aiheuttaisi huomattavaa haittaa poronhoidolle.

Kullanhuuhtontalupahakemuksen ratkaisemiseen vaikuttaneet hallintolain 45 §:n 1 momentissa tarkoitetut seikat ja selvitykset käyvät ilmi asianmukaisesti esillä olevan hallinto-oikeuden päätöksen 1.9.2016 mukaan hankkeelle myönnetystä lupapäätöksestä ja päätöksen liitteestä 3 saatavista tiedoista, liite 2.

Hallinto-oikeus katsoo johtopäätöksensä 1.9.2016, että Tukes on hallintolain 31 §:n 1 momentissa säädetyllä tavalla huolehtinut asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla tarpeelliset tiedot ja selvitykset. Tukes on luparatkaisunsa perusteluissa ja päätöksen liitteessä 3 hallintolain 44 ja 45 §:ssä säädetyllä tavalla tuonut riittävästi esille hankkimansa selvityksen merkityksen kaivoslain 50 §:ssä tarkoitetun lupaharkinnan kannalta. Kun otetaan huomioon asian ratkaisuun vaikuttaneet seikat ja selvitykset sekä annetut lupamääräykset, syytä Tukesin päätöksen kumoamiseen valituksessa esitetyillä perusteilla ei ole.

Hakija katsoo, että Tukesin päätöksen 25.5.2015 (HL2012:0058) tai Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätöksen 1.9.2016 (16/0255/1) kumoamiseen ei ole syytä.

Hakija katsoo edelleen, että saamelaiskäräjät ei hallinto-oikeudessa ole yksilöinyt sitä, millä tavoin Tukes ei ole noudattanut kaivoslain 38 §:n mukaista velvoitetta. Tukes on hallinto-oikeuden päätöksen mukaan toiminut kaivoslain 38 §:ssä asetettujen asian selvittämistä ja yhteistyötä koskevien velvoitteiden mukaan ja selvittänyt perusteellisesti luvan myöntämisen esteet ja harkinnut päätöstä kaikin puolin asianmukaisesti kaivoslain 50 §:n edellyttämällä tavalla.

Tukes on kaivoslain 50 §:n mukaisessa harkinnassaan ottanut asianmukaisesti huomioon em. oikeuskäytännössä vakiintuneen kynnyksen ja tason siitä koneellisen kullanhuuhtonnan vaikutusten määrästä, jonka ei katsota vielä saamelaisten kotiseutualueella kaivoslain 50 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohtien tarkoittamassa mielessä olennaisesti heikentävän edellytyksiä harjoittaa perinteisiä saamelaiselinkeinoja taikka muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria taikka aiheuttavan huomattavaa haittaa poronhoidolle. Tämä oikeusohje ilmenee korkeimman hallinto-oikeuden 4.2.2015 antamasta kolmesta saman sisältöistä päätöksestä (taltiot 273, 274 ja 275).

Tukesin lupamenettelyssä tai lupaharkinnassa HL2012:0055 ei ole tapahtunut virhettä ja Tukesin lupapäätös on kaivoslain, hallintolain sekä korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun KHO 2014:111 mukainen.

## **2. Saamelaiskäräjien valituksesta 3.10.2016 korkeimmalle hallinto-oikeudelle**

Saamelaiskäräjien valituskirjelmäksi nimetyssä asiakirjassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle 3.10.2016 (s. 1-2) vaaditaan ainoastaan Tukesin päätöksiä (mm. HL2012:0058) kumottavaksi edellä selostetuin tavoin. Saamelaiskäräjät ei vaadi kyseessä olevaa Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden 1.9.2016 antamaa päätöstä

(numero 16/0255/1) kumottavaksi, minkä johdosta saamelaiskäräjien valitus on korkeimmassa hallinto-oikeudessa jätettävä tutkittavaksi ottamatta.

Saamelaiskäräjät ilmoittaa asiakirjan asiaksi (s. 1): ”Saamelaiskäräjien valitus kaivoslain (621/2011) mukaista kullanhuuhtontalupaa koskevassa asiassa, koskien Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lupapäätöksiä asianumeroilla: HL2012:0033, HL2012:0034 ja HL2012:0058”.

Toisaalta saamelaiskäräjät ilmoittaa (s. 1) valituskohteiksi eli niiksi päätöksiksi, joista valitetaan: ” Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätökset 12.2.2016 myöntää kaivoslain (621/2011) nojalla Anurag Lehtoselle kullanhuuhtontaluvat lupatunnuksilla HL2012:0049 ja HL2012.0050”.

On todettava, että saamelaiskäräjien kirjelmästä 3.10.2016 korkeimmalle hallinto-oikeudelle ei selviä se, mistä päätöksistä saamelaiskäräjät hakee muutosta ja mitkä kirjelmässä esitetyt väitteet kohdistuvat mihinkin valituksiksi ilmoitettuihin päätöksiin. Saamelaiskäräjät ei esitä väitteidensä tueksi asianmukaista selvitystä. Saamelaiskäräjien valituskirjelmä 3.10.2016 ei sovellu oikeudenkäynnin kohteeksi tässä asiassa. Saamelaiskäräjien kirjelmässä esittämät sekavat vaatimukset, väitteet ja perusteet vaarantavat kullanhuuhtontaluvan haltijan oikeusturvaa siten, että oikeudenkäyntiä ei voida jatkaa.

Lisäksi saamelaiskäräjien sekavat vaatimukset, väitteet ja perusteet ovat aiheuttaneet hakijalle ylimääräisiä ja turhiksi käyviä kuluja, jotka tulee joka tapauksessa jäljempänä selostettavin perustein korvata siitä huolimatta, tutkintaanko valituskirjelmässä esitetyt saamelaiskäräjien väitteet vai ei.

Hakija ei tiedä yksilöidysti millä perusteilla on valitettu hänelle myönnetystä Tukesin päätöksestä HL2012:0058, jos ollenkaan. Saamelaiskäräjien valituksesta ei selviä myöskään se, mitkä väitteet yksilöidysti kohdistuisivat hänelle myönnettyyn lupaan HL2012:0058. Miten saamelaiskäräjien valituskohteiksi mainitsevat Tukesin myöntämät luvat HL2012:49 ja HL2012:50 liittyvät asiaan?

Saamelaiskäräjät katsoo virheellisesi Tukesin lupamenettelyssä tapahtuneen virheen, ja se vaatii päätösten kumoamista, koska toteutuneen lupaprosessin yhteydessä ei olisi noudatettu korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjapäätöksessä KHO 2012:111 todettua tulkintaa kaivoslain 38 §:n tarkoittaman vaikutusten arvioinnin suorittamisesta ja arvioinnin tuloksen huomioimista kaivoslain 50 §:n luvan myöntämisen esteiden tutkinnan yhteydessä. Näin ollen nyt kyseessä olevat luvat olisi kumottava myös menettelyssä tapahtuneen virheen takia.

Saamelaiskäräjät viittaa perustuslain 17.3 §:n säännökseen, jonka mukaan saamelaisilla alkuperäiskansana on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Saamelaisten kulttuurina pidetään vakiintuneesti muun muassa poronhoitoa, kalastusta ja metsästystä (HE 309/1993 vp, PeVL 3/1990 vp, PeVL 17/2010 vp ja PeVL 29/2004). Saamelaiskulttuuri perustuu keskeisiltä osin luonnon ja luonnonvarojen ekologisesti kestävään hyödyntämiseen. Saamelaiskulttuuri on luontosidonnainen kulttuuri, jossa muutokset

luonnonympäristössä vaikuttavat kulttuurin harjoittamismahdollisuuksiin. Hakija toteaa saamelaiskäräjien lausuman tarkoittavan samalla myös sitä, että jos ELY-keskus ei katso esimerkiksi vesistön tai kalakantojen tilan suhteen taikka luonnontilassa muutoin olevan huomauttamista, merkitsee se sitä samalla, että saamelaiskulttuurin harjoittamisen edellytykset ovat samalla tuolloin turvatut.

Hakija huomauttaa myös, että perustuslain 17 §:n 3 momentin (ja KP-sopimuksen 27 artiklan) säännöksen saamelaisten oikeudesta ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan esimerkiksi poronhoidon tai kalastuksen avulla tarkoittaa sitä, että saamelaisten poronhoitoa ja kalastusta suojataan vain aiheettomilta rajoituksilta, mitä voidaan pitää koko saamelaisten erityissuojan ytimenä (PeVL 3/1990 vp). Saamelaiselinkeinoja on suojattava silloin, ja vain silloin, kun siihen on perusteltua syytä, mutta ei muutoin. Tässä asiassa ei ole perusteita perusoikeusjärjestelmän puitteissa antaa kenellekään erityiskohtelua.

Saamelaiskäräjät väittää virheellisesti ja yksilöimättä myös, että Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ei olisi nyt käsiteltävänä olevan asian lupaharkinnassa osoittanut, että kaivoslain 38 §:n mukainen selvitysvelvollisuus olisi korkeimman hallinto-oikeuden edellyttämällä tavalla tullut täytetyksi. Yleinen arviointi ja eri kullanhuuhtontalupien yhteisvaikutusten arviointi kyseessä olevalla hakemusalueella olisi ollut vain hyvin yleispiirteistä eikä saamelaiskäräjien näkemyksen mukaan täyttäisi kaivoslain 38 §:n tarkoitusta. Hakija viittaa tältä osin Tukesin päätöksen liitteen selvityksiin sekä hallinto-oikeuden päätöksen perusteluihin.

Tukes on saamelaiskäräjien mukaan myöntänyt lähes poikkeuksetta kaivoslain mukaiset kullanhuuhtontaluvat ilman, että se olisi arvioinut lain edellyttämällä tavalla luvanmukaisen toiminnan vaikutukset saamelaisten alkuperäiskansaoikeuksiin.

Hakija toteaa, että kullanhuuhtontalupien myöntämisessä on kysymys oikeusharkinnasta, joten haettu lupa on myönnettävä, jos luvan edellytykset ovat käsillä eikä laissa säädettyä estettä ole (HE 273/2009 vp s. 53), joten hakemukset ovat useimmissa tapauksissa täyttäneet lain vaatimukset eikä esteitä hakemuksen hyväksymiselle ole ollut. Hakijan tiedossa on, että Tukes ei suinkaan ole hyväksynyt kaikkia hakemuksia.

### ***Vaikutukset poronhoitoon***

On ensinnäkin todettava, että Ivalon paliskunta ei ole valittanut Tukesin päätöksestä 25.5.2015 tai Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätöksestä 1.9.2016 eli paliskunta on tyytynyt päätöksiin.

Saamelaiskäräjät katsoo virheellisesti, että Tukesin lupamenettelyssä ja –harkinnassa ei olisi asianmukaisesti otettu huomioon poronhoidon näkökohtia. Hakija ja hallinto-oikeus katsovat, että Tukes on selvittänyt hakemuksen mukaisen

toiminnan vaikutuksia poronhoitoon riittävästi, liite 3 sekä päätöksestä ilmenevät lausuntopyynnöt/lausunnot (s. 7-12 ja 14-15).

Saamelaiskäräjät katsoo virheellisesti, että Palsinojan alueelle olisi erityisesti viimeisten viiden vuoden aikana alkanut muodostua rintama, jossa vastaavia kaivualueita sijaitsee toistensa läheisyydessä lähes vieretysten, minkä johdosta esimerkiksi porojen kuljettaminen Palsinojan yli olisi muuttunut erittäin vaikeaksi, monin paikoin jopa mahdottomaksi. Tästä syystä porojen kuljettamiseksi alueen ohi jouduttaisiin nykyisin kiertämään pitkiä matkoja, mistä aiheutuu huomattavaa haittaa alueen poronhoidolle.

Hakija toteaa, että kyseessä olevan Palsinojan alueen porojen kuljettamiseen liittyvät tarpeet on otettu huomioon Tukesin lupapäätöksen (HL2012:0058) tarkoittavan kullanhuuhdonta-alueen kannalta ja sen läheisyydessä oheisesta karttaliitteestä 5 ilmenevällä tavalla. Kullanhuuhdonta-alueen molemmilla puolilla on poroille asianmukaiset kuljetusreitit, jotka ovat porojen vanhoja kuljetusväyliä. Saamelaiskäräjien huomautus tältäkin osalta on aiheeton.

Palsinojan alueen poronkuljetustarpeet on otettu huomioon Tukesin päätöksessä 25.5.2016 (HL2012:0043) ja Tukesin päätöksessä 25.5.2016 (HL2016:0048), liitteet 6, 7. Päätöksissä porojen kuljetusreitit on esitetty liitekartoilla. Päätösten lupamääräykseen on otettu määräykset vapaana ja kunnossa pidettävistä porojen kuljetusreiteistä (HL2015:0043 lupamääräykset s. 2-3 sekä HL2016:0048 lupamääräykset s. 3-4, liitteet 6 ja 7.

Saamelaiskäräjät toteaa (s. 2), suhteessa kaivoslain 38 §:n mukaiseen arviointiin, että edellä todettua huomattavaa toiminnallista haittaa ei välttämättä aiheutuisi nyt käsiteltävänä olevista luvista yksinään, vaan huomattava haitta aiheutuu kokonaisuutena tälle alueelle myönnettyjen lupien yhteisvaikutuksista. Hakija toteaa saamelaiskäräjien tunnustavan näin ollen sen, että esimerkiksi Tukesin päätöksestä HL2012:0058 ilmenevä toiminta ei aiheuta haittaa saamelaiskulttuurille tai poronhoidolle kaivoslain 50 §:n vastaisesti. Tämä seikka tulee ottaa korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen kumoamisperusteeksi siinä tapauksessa, että valitus tutkittaisiin hakijan perustellun vaatimuksen vastaisesti.

Saamelaiskäräjät katsoo virheellisesti myös, että luvat myönnetään käytännössä yksittäisinä lupina, riippumatta siitä, mikä on yhdelle alueelle kohdistuva kokonaisuusmaankäytön kanssa. Hakija toteaa, että kaivoslain 38 §:n sanamuodon mukaan lupaviranomaisen on selvitettävä yhteistyössä lainkohdassa mainittujen tahojen kanssa nimenomaan kulloinkin kyseessä olevasta esimerkiksi kullanhuuhdontaluvan toiminnasta aiheutuvat vaikutukset saamelaiskulttuuriin ja sen vaikutukset poronhoidolle ottaen huomioon mm. alueen läheisyydessä olevat vastaavat luvat. Lain sanamuodosta ilmenee selkeästi, että lupa on myönnettävä nimenomaisesti yksittäisenä lupana ottaen kuitenkin huomioon lainkohdassa (KaivosL 38.1 ja 3 §) mainitut seikat. Muu menettely ei olisikaan muun ohella hakijan oikeusturvan kannalta hyväksyttävää (PL 15 § ja 21 §).



Tukes on päätöksessään 25.5.2015 (HL2012:0058) ja erityisesti päätöksen liitteessä 3 selvittänyt hakemuksessa esitetyn toiminnan ja sen lähialueiden toiminnan vaikutuksia kaivoslain 50 §:n kannalta.

Hallinto-oikeus katsoo johtopäätöksensä 1.9.2016, että Tukes on hallintolain 31 §:n 1 momentissa säädetyllä tavalla huolehtinut asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla tarpeelliset tiedot ja selvitykset. Tukes on luparatkaisunsa perusteluissa ja päätöksen liitteessä 3 hallintolain 44 ja 45 §:ssä säädetyllä tavalla tuonut riittävästi esille hankkimansa selvityksen merkityksen kaivoslain 50 §:ssä tarkoitetun lupaharkinnan kannalta. Tätä johtopäätöstä on pidettävä oikeana ja lainmukaisena.

Hakija katsoo edelleen, että saamelaiskäräjät ei hallinto-oikeudessa ole yksilöinyt sitä, millä tavoin Tukes ei ole noudattanut kaivoslain 38 §:n mukaista veloitetta.

Hakijan ja hallinto-oikeuden käsityksen mukaan Tukes on kaivoslain 50 §:n mukaisessa harkinnassaan ottanut asianmukaisesti huomioon em. oikeuskäytännössä vakiintuneen kynnyksen ja tason siitä koneellisen kullanhuuhtonnan vaikutusten määrästä, jonka ei katsota vielä saamelaisten kotiseutualueella kaivoslain 50 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohtien tarkoittamassa mielessä olennaisesti heikentävän edellytyksiä harjoittaa perinteisiä saamelaiselinkeinoja taikka muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria taikka aiheuttavan huomattavaa haittaa poronhoidolle. Tämä oikeusohje ilmenee korkeimman hallinto-oikeuden 4.2.2015 antamasta kolmesta saman sisältöistä päätöksestä (taltiot 273, 274 ja 275).

Saamelaiskäräjien virheellisen käsityksen mukaan hallinto-oikeus ei olisi noudattanut ratkaisuihinsa korkeimman hallinto-oikeuden linjausta todetessaan, että vaikutukset alueen poronhoidolle ja saamelaiskulttuurin harjoittamisedellytyksille ovat alueella selvästi havaittavissa mutta hyväksyen samalla sen periaatteen, ettei kaivosviranomaisen ole tarvinnut lupaa myöntäessään tästä huolimatta tunnustaa vaikutusten olemassa oloa, määrää ja laatua yhdessä saman alueen muiden vastaavien lupien ja muun maankäytön kanssa. Tältä osin hakija viittaa Tukesin päätöksen 25.5.2015 liitteessä 3 esitettyyn selvitykseen. Hallinto-oikeus toteaa päätöksessään 1.9.2016 siis, että vaikutukset alueen poronhoidolle ja saamelaiskulttuurin harjoittamisedellytyksille ovat alueella selvästi havaittavissa, mutta niistä ilmenee selvästi niiden olevan siinä määrin vähäiset tai niitä ei ole ollenkaan, että vaikutukset eivät muodosta kaivoslain 50 §:n tarkoittamaa estettä.

Saamelaiskäräjät on kirjelmässään 3.10.2016 ilmoittanut, että Ivalon paliskunnan poroisäntä olisi vierailut saamelaiskäräjillä 7.1.2016, jolloin poroisännän väitetään valitelleen paliskunnan alueella sijaitsevien kullankaivuhankkeiden valtaavan lisää laidunalueita poronhoidolta. Hakija toteaa, että tämän kaltaisia kirjauksia ei voida pitää hallintolain tai hallintolainkäyttölain tarkoittamina selvityksinä, joiden nojalla voitaisiin katsoa kaivoslain 50 §:n mukaisten esteiden käsillä olon. Paliskunnan kannan muodostaa poronhoitolain (PHL, 848/1990) mukaan paliskunnan hallitus, eikä yksittäinen poromies vaikka tämä olisi poroisäntä. Poronhoitolain 19 §:n mukaan poroisännän tehtävänä on huolehtia mm. siitä, että paliskunnalle kuuluvat

käytännön tehtävät tulevat suoritetuiksi sekä panna täytäntöön paliskunnan hallituksen päätökset. Paliskunta ei ole vastustanut kyseessä olevaa Tukesin päätöstä eikä hakenut muutosta asiassa. Poronhoito on yksityisoikeudellista elinkeinotoimintaa, joten saamelaiskäräjät ei voi edustaa itselleen oikeutta puhua paliskunnan puolesta eli määritellä sitä, mikä on hyväksi poronhoidolle. Poronhoidon suorittaminen ja siitä päättäminen on yksinomaan paliskunnan tehtävänä (PHL 7.1 §).

### ***Vaikutukset kalakantoihin ja kalastukseen***

Saamelaiskäräjät katsoo yksioikoisesti, että koneellinen kullankaivu vaikuttaisi negatiivisesti veden laatuun ja kalakantoihin, millä taas olisi suoria vaikutuksia saamelaisten perustuslailliseen oikeuteen harjoittaa perinteistä elinkeinoaan kalastusta.

Saamelaiskäräjät toteaa, että perusteltu syy epäillä, että alueen kullankaivu yhdessä aiheuttaa vesistövaikutustensa kautta Ivalojoen vesistöalueen kalakannoille ja sitä kautta alueen kalastukselle huomattavaa haittaa.

Hakija toteaa, että Tukesin päätöksestä 25.5.2015 (HL2012:0058) sivulla 7 on Lapin elinkeino, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanta lupahakemuksesta. Lapin ELY-keskus ilmoittaa tarkastaneensa vastuuviranomaisena toiminnan, luonnollisesti myös vesistön tilan osalta, vuonna 2012 eikä siinä ollut mitään huomauttamista. Lapin ELY-keskuksen toteaa, että sillä viranomaisena ole tiedossa mitään luonnonsuojelullisia tai ympäristönsuojelullisia seikkoja, jotka estäisivät kullanhuuhdontaluvan myöntämisen, liite 1.

Tukes huomauttaa lausunnossaan 28.10.2016 korkeimmalle hallinto-oikeudelle, että vesistöjen tilaa koskevat kysymykset ratkaistaan ympäristö- ja vesitalousluvista, eikä asia kuuluu tähän yhteyteen.

Edellä olevan mukaisesti Palsinojan veden laadussa ei ole ollut vastuuviranomaisen mukaan huomauttamista, eikä vesistön jatkuvien valvontojen yhteydessä ole raportoitu mitään sellaista, minkä vuoksi tuolla alueella ei saisi huuhtoa kultaa. Myöskään kalakantojen tilasta ei ole esitetty selvityksiä, joiden vuoksi toiminta tuolla alueella muodostaisi kaivoslain 50 §:n tarkoittaman esteen. Saamelaiskäräjien em. epäilylle ei ole näin ollen perusteita. Valitukset tulee hylätä.

Lisäksi on todettava, että jos joku rikkoisi kaivoslain säännöksiä tai määräyksiä, Tukes voisi kieltää jatkamasta tai toistamasta tätä menettelyä (KaivosL 156 ja 159 §). Asiassa aloiteoikeus on mm. saamelaiskäräjillä ja paliskunnalla. Säännökset turvaavat joka tapauksessa saamelaisten ja muidenkin harjoittamaa poronhoitoa ja kalastusta.

### 3. Tukesin lausunnosta 28.10.2016 korkeimmalle hallinto-oikeudelle

Tukes vaatii saamelaiskäräjien valitusten hylkäämistä.

Tukes katsoo, että se ei voi asettaa paliskuntaa eri asemaan muihin asiaan osallisiin nähden, kuten saamelaiskäräjät on esittänyt.

Tukes korostaa, että Ivalon paliskunta ei ole valittanut kyseessä olevista Palsinojan alueen myönnettyistä kullanhuuhtontaluvista. Eräiden lupien osalta paliskunta on nimenomaisesti ilmoittanut, että se ei vastusta lupien myöntämistä. Ivalon paliskunta ei ole ottanut lausunnoissaan esimerkiksi porojen kuljetusreittejä koskevaa kysymystä esille, ja toteaa, että Kirsti Kustula, joka on toimittanut oikeudelle tätä koskevaa aineistoa, ei edusta paliskuntaa eikä ole valittanut Tukesin päätöksistä. Hakija toteaa lisäksi, että Kustulalla ei ole puhevaltaa asiassa. Kustulan aineistoa ei tule ottaa oikeudenkäyntiaineistoon korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Tukes katsoo edelleen, että sillä ei ole toimivaltaa arvioida kokeelliseen kullanhuuhtonnan ympäristölupaan liittyviä seikkoja mm. väitettyyn veden samentumiseen nähden.

Hakija pitää Tukesin kantaa perusteltuna kaikilta osin ja erityisesti siltä osin, että saamelaiskäräjien valitukset ja siinä esitetyt väitteet ja vaatimukset tulee hylätä yksilöimättöminä ja perusteettomina. Yleispiirteisten perustelujen perusteella ja ilman asianmukaista selvitystä lupa-asioista, jotka perustuvat oikeusharkintaan ja joihin liittyy myös hakijan perusoikeuksia (PL 6, 15, 18 ja 21 §), ei voida hylätä.

### 4. Oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta

Todetaan, että hallinto-oikeuden päätöksistä ei ole valitettu, eikä myöskään oikeudenkäyntikulujen osalta, joten päätökset ovat lainvoimaisia.

Olisi kohtuutonta, että hakija joutuisi tässä asiassa pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan. Korkeimman hallinto-oikeuden tulee velvoittaa saamelaiskäräjät korvaamaan hakijan oikeudenkäyntikulut laillisine korkoineen oheisen laskelman mukaisesti. Kulut tältä osin ovat tässä vaiheessa yhteensä 2150 euroa, mihin summaan tulee lisätä arvonlisäveroä 24 %.

Hakijalle on aiheutunut korkeimmassa hallinto-oikeudessa ylimääräisiä turhia oikeudenkäyntikuluja sen johdosta, että saamelaiskäräjien valituksen hyväksyjät Heikki Paltto ja Kalle Varis ovat tahallisesti tai huolimattomuudesta sekoittaneet sellaisia muita kuin asiaan liittyvään kullanhuuhtontapäätökseen (HL2012:0058) liittyviä seikkoja, jotka eivät liity asian millään tavoin. Saamelaiskäräjät ilmoittaa niiksi päätöksiksi, joista se valittaa, Tukesin esillä olevan päätöksen lisäksi Tukesin päätökset 12.2.2016 myöntää kaivoslain (621/2011) nojalla Anurag Lehtoselle kullanhuuhtontaluvat lupatunnuksilla HL2012:0049 ja HL2012:0050. Tämän selvittämiseksi on jouduttu tekemään paljon selvittelyä. Lisäksi Paltto ja

Varis ovat päättäneet asiassa sellaisia perusteettomia väitteitä, jotka eivät liity asiaan, joista ei esitetä selvitystä ja joiden selvittelystä hakijalle on syntynyt runsaasti turhia kuluja ja ajanhukkaa. Olisi kohtuutonta, että hakija joutuisi pitämään tästä aiheutuneet kulut vahinkonaan, joten Paltto, Varis ja saamelaiskäräjät on velvoitettava yhteisvastuullisesti korvaamaan laillisine korkoineen Leppäsen kulut oheisen laskelman mukaisesti. Kulut tältä osin ovat yhteensä 1180 euroa, mihin summaan tulee lisätä arvonlisäveroa 24 %.

## 5. Lopuksi

Tukes on esillä olevassa asiassa selvittänyt ja ottanut huomioon kaivoslain (38 §) 1 momentin 1 ja 2 kohdan tarkoittamalla tavalla, mitä saamelaisten oikeuksien kannalta alkuperäiskansana tärkeitä alueita, ottaen huomioon myös alueen läheisyydessä olevat voimassa olevat vastaavat luvat, hakemus koskee. Tukes on hankkinut lausuntoja Tukesin päätöksestä 25.5.2015 (HL2012:0058) ilmenevin tavoin mm. saamelaiskäräjiltä, Ivalon paliskunnalta, Lapin ELY-keskukselta, Inarin kunnalta ja Metsähallitukselta (liite 1 s. 6-15).

Tukes on asiassa selvittänyt ja ottanut huomioon kaivoslain 38 §:n 1 momentin 3 kohdan tarkoittamalla tavalla muut saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ja poronhoitoa häiritsevät alueiden käyttömuodot hakemuksessa tarkoitettulla alueella ja sen läheisyydessä (liite 1 ja 2 eli päätöksen liitteestä 3 ilmenevä Tukesin kaivoslain 50 §:n mukainen harkinta).

Tukes katsoo päätöksensä 25.5.2015 (sen liitteessä 3), että kun huomioidaan selvitettyt tosiseikat, kullanhuhdontaluvassa annetut määräykset ja muualla lainsäädännössä ja viranomaispäätöksissä annetut veloitteet, voidaan todeta, että kullanhuhdontaluvan HL2012:0033 aiheuttamat toimenpiteet eivät yksin taikka yhdessä muiden vastaavien lupien ja edellä kuvattujen muiden maankäyttömuotojen kanssa heikennä olennaisesti saamelaisten oikeutta harjoittaa kulttuuriaan tai aiheuta huomattavaa haittaa poronhoidolle.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus toteaa päätöksessään 1.9.2016 (16/0255/1), että Tukes on hallintolain 31 §:n 1 momentissa säädetyllä tavalla huolehtinut asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla tarpeelliset tiedot ja selvitykset. Tukes on luparatkaisunsa perusteluissa ja päätöksen liitteessä 3 hallintolain 44 ja 45 §:ssä säädetyllä tavalla tuonut riittävästi esille hankkimansa selvityksen merkityksen kaivoslain 50 §:ssä tarkoitettun lupaharkinnan kannalta. Kun otetaan huomioon asian ratkaisuun vaikuttaneet seikat ja selvitykset sekä annetut lupamääräykset, syytä Tukesin päätöksen kumoamiseen valituksessa esitetyillä perusteilla hallinto-oikeuden mukaan ei ole.

Hakija katsoo, että hakijan vaatimukseen tulee em. perusteella suostua ja valitukset hylätä.

Ivalossa 23.12.2016  
ANTTI LEPPÄNEN



Antti Peronius  
geologi, Inari

Antti Leppäsen valtuuttamana ja Lapin Kullankaivajain Liitto ry: toimeksiannosta

**LIITTEINÄ JA SELVITYKSIINÄ:**

Liite 1: Tukesin päätös 25.5.2015 (lupatunnus: HL2012:0058)

Liite 2: Tukesin päätöksen 25.5.2015 (HL2012:0058) liite 3

Liite 3: AVI ympäristölupapäätös 5.7.2015 (nro 71\_12\_1)

Liite 4: Tukesin lausunto 28.10.16 KHO valitusten johdosta

Liite 5: Kartta porojen kuljetusreiteistä Palsinojalla

Liite 6: Tukesin päätös ja karttaliite 25.5.16 (HL2014:0043)

Liite 7: Tukesin päätös ja karttaliite 25.5.16 (HL2014:0048)

Liite 8: Tukesin päätös 6.6.2012 (HL2011:0025)

Liite 9: AVI päätös 22.8.08 (nro 38/08/01) koskien Leppäsen koneellista kullanhuuhdonta

Liite 10: Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden lainvoimainen päätös 2.9.2016 (nro 16/0260/1) (HL2011:0024), josta ilmenee kaivoslain 38 §:n selvitys ja 50 §:n harkinta